

Op speurtocht langs het Haringvliet

Verslag veldlesproject 2020 - 2022

Met het veldlesproject "Op speurtocht langs het Haringvliet" krijgen schoolkinderen een unieke natuurbeleving op een plek waar hard wordt gewerkt aan natuurontwikkeling. De kinderen leren in de klas over de bijzondere natuur langs het Haringvliet en over de veranderingen die hier plaatsvinden. Tijdens een bezoek aan het Quackstrand ontdekken de kinderen zelf hoe mooi en bijzonder deze plek is. Met dit project worden niet alleen veel kinderen bereikt, maar ook veel volwassenen, zoals ouders en leerkrachten.

Inleiding

Sinds januari 2019 gaan de Haringvlietsluizen regelmatig op een kier en kunnen zee en rivier elkaar weer ontmoeten. Dit is een belangrijke stap voor de natuur in deze delta. Door zes natuurorganisaties wordt er hard gewerkt aan verbetering van de natuur in dit gebied. Om kinderen bij deze veranderende natuur te betrekken heeft ARK Natuurontwikkeling in opdracht van het Wereld Natuur Fonds het veldlesproject "Op speurtocht langs het Haringvliet" opgestart. Het project bestaat uit een les in de klas en een veldles in het terrein zelf.

Van het begin af aan is er samengewerkt met twee lokale vrijwilligersorganisaties van het IVN (de afdelingen Goeree-Overflakkee en Voorne Putten Rozenburg). Het project is mede gefinancierd door de Nationale Postcode Loterij.

Dit is het verslag van de periode 2020 - 2022, en tevens het laatste verslag hierover van ARK. De betrokkenheid van ARK houdt hiermee op, maar dit betekent niet het einde van het veldlesproject. Vanaf augustus 2022 worden de veldlessen uitgevoerd door vrijwilligers van het IVN.

Het veldlesproject

De binnenles

Eerst komt er een medewerker op bezoek in de klas om aan de hand van een power point presentatie iets te vertellen over de veldles en het gebied dat de kinderen zullen bezoeken. Er wordt o.a. ingegaan op de natuur rondom het Haringvliet, de rivieren Maas en Rijn van bron tot monding en het belang van een open delta voor trekvissen en trekvogels.

De veldles

De veldles vindt plaats op het Quackstrand bij Hellevoetsluis. Dit is een mooi afwisselend duingebiedje met enkele kleine strandjes en spannende oevers met omgevallen bomen. In groepjes van 4 -6 kinderen met een begeleidende ouder gaan de kinderen aan de slag. Aan de hand van opdrachten maken de kinderen kennis met de natuur. Ze kunnen waterbeestjes vangen, het Haringvliet goed bekijken, een minirivier maken, sporen zoeken en nog veel meer.

Een favoriete opdracht is wel de "minirivier". Hierbij laten de kinderen emmers water leeglopen op een bepaalde plek, en langzaam maar zeker ontstaat er dan een minirivier die voortdurend verandert, meandert, zand meeneemt, oevers afkalft, eilandjes vormt en uitwaaiert in een delta. Spelen en leren tegelijk. "Hoe cool is dat: je graaft niet en er ontstaat een rivier!"

Aanmeldingen en deelname scholen

In de schooljaren 2020/2021 en 2021/2022 hebben er 617 kinderen van 7 verschillende basisscholen uit Hellevoetsluis deelgenomen. Daarbij waren 120 volwassenen betrokken: de leerkrachten en begeleidende (groot-)ouders. Ook zij zijn op deze manier bekend gemaakt met de natuur rond het Haringvliet. De andere ouders horen thuis de enthousiaste verhalen van de kinderen, wat vaak ook weer leidt tot volgende bezoeken in het gebied.

Corona maakte het lastig om afspraken te maken. Veel lessen werden afgelast of verzet. De lessen in het voorjaar van 2021 konden om deze reden niet doorgaan.

school	plaats	groepen	leerlingen	volwassenen
<i>Najaar 2020</i>				
De Brandaris	Hellevoetsluis	2	44	9
De Kring	Hellevoetsluis	2	50	11
De Wateringe	Hellevoetsluis	2*	50	2
<i>Voorjaar 2021</i>				
Veldlessen afgelast vanwege corona				
<i>Najaar 2021</i>				
De Kring	Hellevoetsluis	2	48	11
Het Palet	Hellevoetsluis	4	113	26
De Wateringe	Hellevoetsluis	1*	26	1
<i>Voorjaar 2022</i>				
De Brandaris	Hellevoetsluis	2	52	12
De Bron	Hellevoetsluis	1	34	8
De Houthoefte	Hellevoetsluis	4	87	21
De Regenboog	Hellevoetsluis	1*,2	73	17
De Wateringe	Hellevoetsluis	2*	40	2
Totaal	7 scholen	25	617	120

*Deze groepen hebben alleen een binnenles gevolgd. De bijbehorende veldlessen zijn door de leerkrachten afgezegd vanwege te weinig ouders.

Wat vonden ze ervan?

De leerlingen:

- *Het regende en miezerde bijna onafgebroken, maar dat mocht de pret niet drukken. Een jongen van basisschool De Kring uit Hellevoetsluis verzuchtte: "Al word ik zeiknat, ik doe dit veel liever dan dat ik nu in de klas zou zitten."*
- *"Dit is echt gaaf" is een veel en graag gehoorde opmerking.*
- *"Mag ik hier zelf komen?"*
- *"Wij komen hier na school terug om te zwemmen."*

De leerkrachten:

- *Meester Erdo van De Brandaris: "Zo fijn om de kinderen ook mee te maken in een hele andere situatie dan de schoolklas."*
"Een deel van onze leerlingen heeft een taalachterstand. Deze veldlessen zijn ook heel goed voor hun taalontwikkeling. Ze leren op een leuke manier weer allemaal nieuwe woorden!"
- *Juf Diana van De Houthoefte: "Het is een unieke dag. Dit vergeten ze nooit meer."*

Het Quackstrand is een avontuurlijke plek.

Waarnemingen en vondsten

Er is van alles ontdekt en beleefd. Van beversporen tot wolhandkrabben, van natte broeken tot zonnebrand en van wilde rucola tot een dode aalscholver. En verder:

- Een grote groene sabelsprinkhaan werd gevangen en bekeken.
- Er werd geproefd van de duindoornbessen (zuur!)
- Een visarend vloog langs!
- Er zijn waterdiertjes gevangen en bewonderd, zoals blankvoorns, een zwartbekgrondel, zoetwatergarnaaltjes en waterpissebedden.
- Helaas kwamen de kinderen ook veel rommel tegen. Heel wat volle vuilniszakken met plastic rotzooi en zelfs een hele tent werden uit de natuur verwijderd om te worden weggegooid.
- “Ik vind deze steen zo gaaf, mag ik hem houden?”
- “Ik heb zwarte diamanten gevonden! (steenkoolgruis)

Betrokkenheid van vrijwilligers

Van het begin af aan is er samengewerkt met het IVN (de afdelingen Goeree-Overflakkee en Voorne Putten Rozenburg), met de intentie dat het IVN vanaf najaar 2022 dit veldlesproject zou kunnen voortzetten. Beide afdelingen hadden echter een zeer beperkte capaciteit. Daarom zijn er nieuwe vrijwilligers geworven en heeft ARK diverse trainingdagen verzorgd om kennis en capaciteit op te bouwen. Na twee wervingsrondes hebben er in totaal 21 vrijwilligers deelgenomen aan de trainingdagen. Daarnaast hebben de vrijwilligers meegelopen met de lessen, onder begeleiding van ARK, om zo al wat ervaring op te doen. Er is nu een team van 14 enthousiaste door ARK opgeleide vrijwilligers dat er helemaal klaar voor is om het stokje over te nemen.

Het veldlesproject gaat door!

Vanaf augustus 2022 zal het IVN het veldlesproject overnemen. De veldlesmaterialen zijn inmiddels aan het IVN overgedragen. We wensen hen veel succes!

juli 2022
Elma Duijndam
ARK Natuurontwikkeling